

részlet

Mostanában el-elgondolkozom a lélektelenségen: - Felteszem, hogy bennem is van belőle valami. Pillanatok alatt rájöttem, hogy eszeveszettségem támadt fel láthatatlanul transzcendens belső énemben. Öntudatlanságba helyezett világomban beleestem egy általam ásott gödörbe, ahol a gonosz mesterkedik mindenféle praktikával, hogy bemárthasson az Úr előtt, mint megátalkodott ateistát. Végül is mitől élek, ha élek, tettem fel a kérdést Feribának? A hajléktalan ember bőven pertuban van az éggel, mivel csillagos ég a takarója, Feribá biztosan tudja a választ. Meg is mondta bődületes makogó hangon, mint ahogy az egy mongolidiótához illik:

- Nézd, Dezidér, a kannásbor tudja erre csak a választ. Ha van kannásbor élsz, ha nincs, nem élsz. Ezt még Borzas Görény is megmondhatja neked, aki tavaly még a Bakbáró szeretője volt, de a Bakbárót bekaszlizták, mert engem rabszolgásított. Ez még Csepelen történt, ahol le akarta kaszálni a fejemet. Beásatott nyakig a földbe és azt mondta: „No, Feribá, most lekaszálok a fejedet, nem iszol többé kannás bort.” Valahonnan szerzett egy rozsdás kaszát, egész délelőtt fenegette a törött kaszakővel, és közben ki-kipróbálta a gazos tisztáson. Néha közelembre jött és nagyokat suhintott a kaszával. Én könyörögtem neki, hogy ne kaszálja le a fejemet, de hajlíthatatlan volt. Szerencsémre Borzas Görény elment a zsarukért, és egyszer csak szirénázva megjelent egy rendőrautó. Bakbáró eldobta a kaszát és menekült a Francia-öböl felé. No, engem kiástak. Kérdi a rendőr: - Hogy hívják? - Feribának.- Milyen Feribának? - Hát milyen Feribának? Egyszerűen csak Feribának. - A szentségit, a vezetéknevét kérdezem. Van valami okmánya? - Ja! Okmányom az van. A Bakbárónál. Ez a szemét le akarta kaszálni a fejemet.

Mi jó van abban, hogy nem lehet az időt elajándékozni vagy eladni. Hiába szeretsz valakit annyira, hogy az életidődből is hajlandó vagy valamennyit nekiadni, nem teheted meg. Ez elszomorító, mert ha csak úgy lehetne az időt adni-venni, micsoda jó buli lenne, hogy Te, mondjuk, eladod az idődet nekem, totál, csak egy órát hagysz magadnak, és az egy óra elmúltával látom, hogy földobod a talpad. Rettenetesen sokat fizettem az időért. Te meg a lóvét odaadtad a szeretődnek, aki máris felém kacsingat. Továbbgondolva az idő adásvételét, mondjuk, hogy halálos beteg vagy és elárverezteted az idődet, aki a legtöbbet fizeti azé lesz, neked meg rögtön fölakadnak a szemeid. Valaki azt mondta (filozófus), hogy amiről nem lehet beszélni, arról hallgatni kell. Valaki, meg azt mondta (költő) hogy a kimondhatatlan helyett mondjuk ki a kimondhatót. Micsoda elmék! Az ilyen emberek elméje a végtelen felé tart, de sohasem éri el a végtelen végét, mert ha elérné a végét, nem lenne végtelen. Éppen ezért, ha valamiről nem beszélhetünk, honnan tudjuk, hogy miről kell hallgatni, és ha kimondjuk a kimondhatatlant, akkor már nem létezik, mert kimondhatóvá vált. Az időmilliomos sem tud időt kölcsönadni. Itt van ez a baromság, hogy húzza az időt. Mintha valami taliga lenne, úgy húzza, vagy ha az idő több tonna súlyú, akkor nem lehet taligára tenni, mert összerogyik alatta, ilyenkor kerekeket szerelve rá, lehetne húzni, ez lenne a kerekese idő. A gumiidő nagyon érdekes, megnyújtjuk, jó hosszú lesz, de utána visszaeresztjük és megint ugyanannyi, amennyi volt. Még Beckett sem tudja bemagyarázni nekem, hogy az ember önmaga mocska, még ha a

fantáziánk és élehetlenségünk már elviselhetetlenné is válik az értelem számára. Beckett megszokásaink rabjának tart bennünket, de én elutasítom Beckett nézetét, mert az ember csonkaságában is teljes, mint ahogy a kibányászott hegy továbbra is hegy marad. Az időnek ehhez semmi köze, de jópofa dolog össze-vissza keverni a dolgokat, vagy a fogalmakat, mint a várakozást, amely Godot-ra várva-ban az élet egyetlen értelmét jelenti. Kukában tengő lábatlan lények, üres fecsegés, vagyis az értelmetlenség minden abszurditása a remény és a reménytelenség állapotában. Minden várakozás időtartomány, feltétlenül azonosulnia kell az abszurd dráma eseményvonalával, statikus létezés, nem létezés, a kétkedés és a képzetek időintervallumában.

Aztán, amikor le akarta kaszálni a fejemet a megfent rozsdás kaszával, előjött a Pópa, aki meggyóntatta Borzas Görényt a Szentek-sátorában, elkiáltotta magát:

- Bakbáró, te mi a lófaszt hadonászol azzal a kaszával? Mi van, ha levágod Feribá fejét, te marha? Hagyd abba, mert ha nem, elér az istencsapása. Kijött Borzas Görény is, a gyűrött szoknyáját igazgatta, meg a szanaszét borzolt haját fésülte egy marha-nagy fésűvel. Nagyon fönnkelt volt a kinézete, mint aki minden bűnét a reterátba dobta, és most megkönnyebbülve nézhet a világ szemébe. Fölkapott egy tuskés akácfabotot és fenyegetően ment a Bakbáró felé.

- Na, Bakbáró, tedd le azt a kaszát, és ásd ki Feribát, mert különben kicifrázom, azt a lovári pofádat!

Odaszóltam a Pópának:

- Te Pópa, mi a véleményed Beckett kukáiról a Godot-ra várva című abszurd drámájában?

- Mindjárt mondom, csak megigazítom a reverendámat, mert ez a Borzas Görény jól összegyűrte gyónása közben. Sokáig igazgatta a kosztól fénylő reverendát, amit még egy vidéki parókiáról emelt el egy áldozókehely kíséretében a 90-es években. Aztán leült a tuskóra és a reverenda alól elővette viseletes Bibliáját, rátette a kezét és mondta:

- Esküszöm az élő Istenre, hogy az igazat, csak is az igazat mondom. A tárgyalást vezető bíró erélyes hangon megkérdezte:

- Látta az itt megjelent Hornyák Ferencen, vagyis a Feribának nevezett személyen a kutyaláncot, vagy nem?

- Hát az úgy történt, hogy Borzas Görény jött értünk, hogy mentse meg Feribát Bakbáró karmaiból, mert a hortobágyi tanyáján rabságban tartja. Borzas Görény egy szép piros sport Ferrarival vitt bennünket a Hortobágyra. Ezt a kocsit a Bakbáró abból a lóvéből vette neki, amit a faterja privatizálásból szerzett a kilencvenes években, de a faterja földobta a talpát, és a lóvét a Bakbáró örökölte.

- Ne beszéljen itt mellé, térjen a lényegre! – mondta mérgesen a bíró. Látta Hornyák Ferencen a kutyaláncot, vagy sem?

- Az isten áldása legyen veletek felebarátaim! Mert saját két szememmel láttam Feribán a kutyaláncot. Süljön ki a két szemem, ha nem így volt. Egy tuto lakattal volt a jobb lábára lakatolva. Egy lockpicker könnyen kinyitja az ilyen primitív zárat, de én nem teketóriáztam, megláttam lógni a fészében egy áttétes fogót, és a láncot azonnal levágtam a lábáról. Jó hosszú volt a vezetősál, és a futólánc beért a sufniába, ahol Feribá dikója volt, meg egy régi hűtőszekrény, ahol az egy hétre való kajáját tárolták. No, csak itt futkoshatott szegény le-föl a tanyán, mint egy kutya. Régebben volt itt egy farkaskutya, de azt eleresztette a Bakbáró, és helyette szegény Feribát lakatolta a lánchoz.

- Nem elég, hogy fenyeget ez a Pópa, akinek a haja olyan, mint egy félnótás ciroksöprű, még te is ellenem fordulsz, Borzas Görény? Megvonom tőled a pártfogásomat és mehatsz vissza az utcára, te rinyakurva! – mondta a Bakkbáró indulatosan, és a kaszával Borzas Görény felé vette az irányt.

- Hozza már ide valaki a boromat, ott van a sátor bejáratánál! – rimázkodott Feribá. Végül is a tuskóról föltápázkodott a Pópa és megittatta a nyakig beásott öreget.

Mi a fenének kell nekünk ilyen irodalmi maskarákkal foglalkoznunk. Embertelen világunk emberekből áll, ez ellentmondás, de ezt az ellentmondást az ember fogalomalkotó képessége hozta létre. Ha világunk embertelen, akkor nincsenek benne emberek, ha emberek vannak benne, akkor az emberektől lett embertelen. Végül is ki döntötte el a létezésemet, nem kérdezett meg senki, így semmi felelősséget nem vállalhatok tetteimért. Embertelenségemet azzal mutatom ki, hogy nem érdekelnek az emberek. Nem kérdezett meg senki. Amikor még nem léteztem, hogyan kérdezhettek volna meg? Micsoda sületlenség ez a világ. Félreértett világ, amiben élek, és valószínűleg Isten értelmezte félre már a teremtéssel. Istent megszólítom, de nem hiszem el, hogy megéri fogalmaimat, mert ugyan a tudásfájáról ettem egy kis gyümölcsöt, de vajon mennyi tudás van egy öklömnyi az almában? Az egész fát meg kellett volna kajálni „szőröstül-bőröstül”, hogy a minden tudás birtokába kerüljünk. Ezért van, hogy parányi tudásunk birtokában istennek képzeljük magunkat, mint ahogy Beckett megjeleníti abszurd voltunkat abszurd drámájában. Ha nem írják meg, akkor is drámai az ember élete. Ha megírják, akkor meg a sznobok örömét gyarapítják, ahogy ezt Rabelais (ejtsd: Rablé) és Joyce tette. Egy helyütt Joyce úgy nyilatkozott, hogy művével halhatatlanná váljon „annyi talányos és rejtett utalást tettem bele, hogy a professzorok évszázadokig elvitatkoznak azon, mit, hogyan érttem.” Telitalálat, mert azóta is rágódnak a megfejthetetlen remeken. Természetesen azért remek, mert a megfejteni akarók is remekelni akarnak, részese lenni valaminek, amit ők tettek valamivé. Rabelais volt az első, aki a talányos groteszket mesterien irodalmi szintre emelte. A testnyílásokból kiáradó nyálkás metaforák, vagy még inkább kétértelmű naturális odamondások, főleg a bolondünnepeken vagy a vásári komédiákon, amikor a magasztalás és az ócsárlás megengedett volt. Most itt nem sorolok fel példákat a mocskolódo szavakból, mert még nem jött el az ideje.

Aztán elhatároztam, hogy írok egy nem-drámát, ez lesz a posztmodern dráma meghaladása, és elnevezem tökmodern drámának. Tökmodern irodalom? No, irigykedhetnek rám a doktorok, meg a PhD-sek, mert Dezidér (aki én vagyok) kitalálta a XXI. század irodalmi irányát, ahogyan Martin Esslin kritikus az abszurd drámát.

Az én drámám címe: Zsákbaftás. Már a cím is utal a lényegre, arra, hogy korlátozottak vagyunk a világ befejezetlensége miatt. Nagyon egyszerű a szín: Teljesen üres a színpad, nincs zene, nincs zaj, tök süket minden, néhány perc várokozás után, amikor már a közönség zúgolódni kezd (bekiabálások: „mi a kurva anyátokra vártok, köcsögök!”), bejön egy nagyobb méretű fatuskó a színpadra, középen leteszi magát. Ezután peregni kezdenek az események. Három krumplicsák jön be, mindegyikben egy-egy rongyfejű ember van. Az egyikre „Zsák Feribá lelke” van írva, a másikra „Zsák Pópa lelke” van írva, a harmadikra meg „Zsák Bakkbáró lelke” van írva. Amikor a zsákok megállnak, balról berohan Borzas Görény, ledobja magát a tuskóra, aztán hadonászni kezd.

Borzas Görény: (balról be) Te, hallod, izé, ezek kik? Kik ezek a zsákbuzik? Na, ne izélj költőféleség, tudod, ki vagyok én, na, tudod?

Bakbáró: (balról be) Ha előkerül ez az idióta Feribá, ezzel a bottal tanítom móresre. Mi az, hogy lelép a bunkó? Üres a tanya. Valaki még elköti a lovamat. (Bakbáró egy kutyaláncot vesz elő a táskájából és a végét a tuskóhoz szegezi)

Borzas Görény: (felugrik a tuskóról) Mi a picsát akarsz ezzel a láncsal te kigyúrt barom? Szóaljjon már meg a lelkiismereted! Hallod?

A bakbárós zsák megszólal: „Televanatökömezzelanóvel!”

Bakbáró: Bezárni a pofázmányt, mert mindjárt szájon kaplak, hogy leröpül az a görény fejed, érted, érted? Na, érted?

Feribá: (jobbról betántorog, egy műanyag palackbor van a kezében) Itt van a drámám csúcspontja.

- A Bakbáró azért Bakbáró, mert állítólag valamelyik báró leszármazottja anyai ágon, bak pediglen azért, mert nagy bak. No, ezért - makogja Feribá.

- Mit hablatyolsz itt össze, Feribá? Vedd tudomásul, hogy most megkötlek, elhagytad a tanyát ezért megkötlek. A műanyagüveges borodat meg kiöntöm. Érted? Meg huszonötre ítélek, megküdelek ezzel a bottal, te hülye, Feribá.

- A boromhoz ne nyúlj, mert a késemmel agyonszúrlak, Bakbáró!

A Feribás zsák megszólal: „Szúrdlelakiöntiaborodat!”

A Pópás zsák megszólal: „Azördögkbújtbelétek!”

- No, nem öntöm ki a borodat – mondja Bakbáró –, de megláncollak, és a huszonötöt is megkapod.

Itt vége van az első felvonásnak. Ennek a drámának az érdekessége, hogy a szereplők a nézőközönség is, így a meglepedettségi statisztika százszázalékos. Most ugyan a drámának vége, de drámaholnap vagy folytatjuk, vagy nem?

Ez aztán a délelőtt. Ragyog a nap, enyhe szellő fújdogál, van néhány kenyérdarab, megjött Feribá is, így egy-két korty bort is lejmolhatnak a bungalósok. Bungalósnak nevezték telepüket az itt élők. De lesz itt mindjárt haddelhad, mert a Pópa ezen a napon lelkigyakorlatot volt hivatott tartani a Rönkteremben.

- Borzas Görény! Mondd meg, miért nevezték Jézust Názáretinek? - Ott volt, azért. – Az biztos, hogy ott volt, de miért volt ott? - Azért – mondta Borzas Görény -, már mondtam, hogy azért. - Hülye vagy Borzas Görény.

A lány kiégett tekintettel nézett az üres eperföldek felé.

Emlékeit kereste a távolság széleinél, emlékezete meséket idézgetett, de a Pópa türelmetlensége nem hagyta madarászni múltja fészkeiben. A mindenek kitégynak, valahol a széttört tükrök üvegcsillag káprázatában, kurta kis lábain szaladgál egy lányka, aztán összeroppant a tér: romlott éjszakák, kis lotyó, és hidegség mellei alatt.

Ez maradt meg apró életéből, csak ez.

- Vigyázz Pópa a pofázmányodra, nem tűröm, hogy a kislányomat hülyének tituláld, még akkor sem, ha nem tudja, hogy Jézus Názáretben nőtt fel – mondta a Prof. – De én tudtam tőkös Profom – szolt Borzas Görény. – Mondtam, hogy ott volt, azért.

A pandemónium hatalmas kavardás, bele a gondolattalanba, agyatlan alakok, egész lényük agy, és egész nem-lényük a semmi. Minden dolgok hitetlensége a szemgolyómban. A hetedik pecséttel stemplizik most az akaratlanom és átjutok az ég falán. A halál eltestelenül, mégis megkérdezem: Van-e a halálnak szeme? Ha van szeme, akkor lát, hacsak nem üvegből vannak a szemei. Üvegszemű lenne a halál? Ezt nem hiszem el. Halott embert már láttam, de magát a halált még nem. Így azt gondolom róla, hogy szellem, transzcendens jelenség. Lehet, hogy áttetsző, vagyis opál, valamilyen színes ragyogás, vagy a levegőben szálló aranyfüst. Elképzeltem Hitlert mezítelenül. Ott áll kissé pocakos lógó bőrcafatosan az ég kapujában, csak a derékszíja maradt meg, rajta kézigránátok lógnak, mindkét vállán egy-egy mezítelen zsidónő trónol. Lucifer a hasába bök mutatóujjával: - No, Hitler, hova tartunk, hová, és hol voltál eddig? Hitler fölkiált: - Hát te, hogyan kerültél ebbe a pozícióba, Dzsugasvili? Az anyádat! Tudtam, hogy nagy kópé vagy. Itt van az egyik zsidólány, neked adom. Hitlernek egy francia lánnyal volt kapcsolata a francia megszállás idején, egy fia is született tőle. – Kis Führerem – mondja a madám. – Nagyon szexis a combkeféd (mármint a hitlerbajusz), hogyan bírja ki Eva Braun vihogás nélkül, ha ezzel csiklandozod? – Heil, heccmejszter – mondta Hitler és tovább állt...